

Als het water aan onze lippen staat

Joh 6, 24-35

Voorgangers: Majo Werrebrouck en Ingrid Wezemaël; lector: Lut Schepdael; zang: Lieve Neukermans

Welkom

Gegroet en gezegend

Gezegend dit uur en het licht ons gegeven.

Gezegend de woorden geladen met kracht.

Gezegend jij, mens hier naast mij en alles wat ons bijeen brengt.

Gegroet en gezegend in naam de van eeuwige Vader, Zoon en heilige Geest.

Inleiding

We worden met onze neus op de feiten gedrukt. Alle miserie door de wateroverlast komt langs alle kanten op ons af. Vluchten kan niet meer. En maar slikken...

Tegelijkertijd verwerken we beelden van ruimtereizen door bedenkelijke CEO's zoals Bezos en Branson van firma's zoals Amazon en Virgin. We schrikken ons rot als we in de krant lezen over hun visie om op verschrikkelijke wijze de ruimte in te vluchten om haar te koloniseren: weg van deze planeet, onze enige thuis, DEZE aarde.

Daartegenover staat het gedicht van A. Gorman "Earthrise" dat gelukkig de andere kant van het ruimtereisavontuur belicht: het besef dat onze blauwe planeet onze enige echte thuis is waarvoor wij verantwoordelijkheid dragen.

En ondertussen ervaren we de immense solidariteit onder mensen die als manna uit de lucht komt gevallen. We ervaren God bij ons in die solidariteit.

Intredelielied: Wie als een god: Huub Oosterhuis, m. oud volkslied 1856 Frans-Vlaanderen

Wie als een god wil leven hier op aarde,
hij moet de weg van alle zaad
en zo vindt hij genade.

Hij gaat de weg van alle aardse dingen,
hij leeft het lot met hart en ziel
van alle stervelingen.

Hij wordt aan zon en regen prijsgegeven,
het kleinste zaad in weer en wind
moet sterven om te leven.

De mensen moeten sterven voor elkander,
het kleinste zaad wordt levend brood.
Zo voedt de een de ander.

1ste lezing: Aardopgang Amanda Gorman

Amanda Gorman is bekend als de jonge zwarte dichteres bij de inauguratie van de president Joe Biden. Zij schreef een bijzonder gedicht over onze strijd voor de toekomst van onze aarde: "Earthrise". Dit is een gedicht over de strijd die ook wij als "Grootouders voor het klimaat" voeren voor de toekomst van de generaties na ons.

Op kerstavond, 1968, schoot astronaut Bill Anders een foto van de aarde terwijl Apollo 8 om de maan cirkelde.

De drie mannen keken verrast uit hun ogen naar een aardopgang:

een blauwe bol zwevend boven de grijze maanhorizon, met diepe oceanen en zilveren lichten.

Voor het eerst keek onze wereld naar zichzelf:

onze eerste kans, een blik op een gedeelde werkelijkheid,

een uitgesproken staan voor wat we samen hebben;
een blik in de spiegel.

En nu de dreiging nader komt,
de nood dichtbij is,
beseffen we dat niets ons liever is dan dit zwevende lichaam dat onze thuis is.
We weten dat we vastzitten in de kramp van klimaatverandering
die volgens sommigen vanzelf verdwijnen zal,
terwijl anderen gewoon bidden dat ze deze dag mogen overleven;
Want het zijn de verduisterden, de onderdrukten, de armen,
die, nadat de ramp voltrokken is, altijd harder lijden dan de rest.

Klimaatverandering is de grootste uitdaging van onze tijd.
Dat wist je wel.

Het is triest, maar ik kan je niet redden van deze ongemakkelijke waarheid, want
de naakte feiten dwingen je om te handelen en niet te wachten.
Dus ik vertel je dit niet om je bang te maken, maar opdat je bereid zou zijn om jezelf uit te dagen
een andere werkelijkheid te dromen,
waar we ondanks verschillen niets liever willen dan deze wereld beschermen,
dit dooraderde blauwe marmer, dit waarlijk kleine wonder,
om de passie en moed te verzamelen
en te zien hoe we onze planeet kunnen dienen.
Je hoeft heus geen politicus te zijn
om jouw zending te vinden in het vrijwaren en beschermen,
het behouden van dat enige en unieke huis
dat het onze is,
om jouw niet te evenaren kracht in te zetten
en de volgende generaties de planeet te geven die ze verdienen.

*We betogen, creëren, argumenteren, we accepteren deze ongemakkelijke waarheid,
want we mogen allesbehalve toegeeflijk zijn over de toekomst van onze jeugd.
En hoewel dit een oefening is
in de toekomstige leefbaarheid van onze planeet,
is er geen algemene repetitie.*

De tijd is
nu
nu
nu,
omdat de omkering van het leed,
de bescherming van een toekomst zo alomvattend en alles behalve omstreden moet zijn.

Dus, aarde, bleke blauwe stip we zullen jou waardig zijn.
net zoals we kozen om naar de maan te gaan
weten we dat het nooit te vroeg is om te kiezen voor de hoop.
We kiezen om meer te doen dan klimaatverandering te verdragen.
We kiezen om er een punt achter te zetten.
Verliezen is geen optie.
Allemaal samen doen we dit en meer,
niet omdat het makkelijk of leuk is maar omdat het moet,
want elke dageraad opnieuw dragen we
het gewicht van het lot van dit hemellichaam dat wentelt om een ster.
En hoe zwaar dat gewicht ook lijkt, het drukt ons niet teneer,
maar het houdt ons geaard, standvastig, bereid,
want een massale milieubeweging is gewoon een andere vorm van aardopgang.

Wil je die zien, sluit dan je ogen.

Stel je voor dat wij allen hier in deze kamer leiders zijn
en buiten deze muren of in de hallen, wij met alle
vernieuwers ruimtevaarders zijn,
drijvend in een zilveren vlot in de ruimte,
en we zien het gelaat van onze planeet volkomen nieuw.
We genieten van het uitzicht;
We zijn getuige van haar groene ronding en haar blauwe schittering.
Het drijft ons tot deze diepe, onomkeerbare vraag:
Wat kunnen wij doen?

Open nu je ogen.
Weet dat je de toekomst van deze wijze planeet recht in de ogen kijkt:
ieder van ons.
Vertrouw deze aarde, die oprijst.
Laten we allen lichtbrengers zijn met opwindende oplossingen, ongezien,
want het is de hoop die ons smeekt, in onze onverzettelijke ziel,
om te blijven oprijzen voor een aarde, de strijd meer dan waard.

Luisterlied: Aarde, deze: t. Huub Oosterhuis; m. Tom Löwenthal

Aarde. Deze. Enig denkbare.
Rond en blauw in de ruimte.
Met zon, maan en sterren, seizoenen, rivieren,
rivieren die stromen naar zee.

En niets valt omhoog en alles omlaag.
En niets is nog af en alles nog nergens.
En overal mensen die weten van niets
en maken van alles –
en alles bederven, seizoenen, rivieren.
En achteloos doden.
En sterven en doden en sterven.

Aarde. Deze. Enig denkbare.
Rond en blauw in de ruimte.
Met zon, maan en sterren, seizoenen, rivieren,
rivieren die stromen naar zee.

En niets valt omhoog en alles omlaag.
En niets is nog af en alles nog nergens.
Maar hier en daar mensen en steeds meer en overal
mensen die doen wat vandaag nog gedaan moet.
Die langzaam maar zeker, bezeten van liefde,
de aarde opdelven
uit de onderste afgrond.

Aarde. Deze. Enig denkbare.
Rond en blauw in de ruimte.
Met zon, maan en sterren, seizoenen, rivieren,
rivieren die stromen naar zee.

Evangelie volgens Johannes: Lut: Joh 6, 24-35

In die tijd, toen de mensen bemerkten
dat noch Jezus noch zijn leerlingen daar waren,
gingen zij in de boten

en voeren in de richting van Kafarnaüm op zoek naar Jezus.

Zij vonden Hem aan de overkant van het meer en zeiden:

'Rabbi, wanneer zijt Gij hier gekomen?'

Jezus nam het woord en zeide:

'Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u:

Niet omdat gij tekenen gezien hebt zoekt ge Mij,
maar omdat gij van de broden hebt gegeten
tot uw honger was gestild.

Werkt niet voor het voedsel dat vergaat
maar voor het voedsel dat blijft ten eeuwigen leven
en dat de Mensenzoon u zal geven.

Op Hem immers heeft de Vader, God zelf, zijn zegel gedrukt.'

Daarop zeiden zij tot Hem:

'Welke werken moeten wij voor God verrichten?'

Jezus gaf hun ten antwoord:

'Dit is het werk dat God u vraagt:

te geloven in Degene die Hij gezonden heeft.'

In die dagen zei de menigte tot Jezus:

'Wat voor tekenen doet Gij dan wel
waardoor wij kunnen zien dat wij in U moeten geloven?'

Wat doet Gij eigenlijk?'

Onze vaders hebben het manna gegeten in de woestijn,
zoals geschreven staat:

Brood uit de hemel gaf Hij hun te eten.'

Jezus hernam:

'Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u:

wat Mozes u gaf was niet het brood uit de hemel;

het echte brood uit de hemel

wordt u door mijn Vader gegeven;

want het brood van God daalt uit de hemel neer

en geeft leven aan de wereld.'

Zij zeiden tot Hem:

'Heer, geef ons te allen tijde dat brood.'

Jezus sprak tot hen:

'Ik ben het brood des levens:

wie tot Mij komt zal geen honger meer hebben,

en wie in Mij gelooft zal nooit meer dorst krijgen.'

Woordje Majo

Onze vrijheid is begrensd. Als je over de grens van de ander of van de aarde gaat, ben je te ver gegaan in het nemen van je vrijheid. In deze tijden wordt onze individuele vrijheid benadrukt en dat leidt tot losgeslagen acties waarin we de grenzen van de andere overschrijden en dus de andere onderwerpen aan onze vrijheidsidealen. Maar zoals je de grens van de andere kan overschrijden, gaat dat met alle gemak ook op voor de vrijheid die we nemen om de aarde te bezitten, te ontginnen, te gebruiken en dus ook te misbruiken. Die vrijheid is ook onze verantwoordelijkheid.

De laatste weken zijn ontelbare mensen getroffen door het water en de solidariteit was enorm, dat kunnen en hoeven wij niet te ontkennen. Maar de manier waarop onze aarde geëxploiteerd wordt, zodat iedere m² opbrengt, is volgens vele wetenschappers in het verhaal van de klimaatverandering een gevolg van de opwarming.

Er zijn al heel wat mensen die meewerken om het tij te doen keren. Maar er moet een serieus tandje bijgestoken worden. En ja het gaat over handenvol centen, maar er is geen andere optie. En er moeten niet alleen oplossingen komen voor de getroffen gebieden maar eerst en vooral voor de wijken van de armsten. Zij wonen op de meest kwetsbare plaatsen en kunnen zich niets beters veroorloven.

Om aan een ommekeer van de opwarming van de aarde te werken hebben we grenzeloze moed en kracht nodig. Wij gaan het beter moeten doen dan politici en ceo's!!!!!! Kracht putten we uit geloof en hoop.

Hoop is even belangrijk om kracht te vinden als de zon in de lente of de zon die alles droogt na een zware

regenbui. Onze hoop: dat zijn de actieve mensen om ons heen die er alles aan doen om het tij te keren. Zij zorgen voor lichtpunten. Uit hun voorbeeld en daadkracht putten wij kracht om te blijven geloven.

'Welke werken moeten wij voor God verrichten?'

Jezus gaf hun ten antwoord:

'Dit is het werk dat God u vraagt:

te geloven in Diegene die Hij gezonden heeft.'

Geloven in Jezus is geloven in Zijn Rijk en samenwerken om het te realiseren. Dan komen we in het gevoel van "union fait la force" en in het enthousiasme en de flow waarbij we geen honger en dorst meer voelen.

Lied: Het lied van de vrijheid naar t. W. Barnard/m. B. Huijbers

De vrijheid is voor de mensen de vrijheid bestaat in taal
de vrijheid is voor de mensen wij spreken elkander toe

en mensen worden geroepen elk aan zijn eigen naam
maar mensen worden geroepen ter zake van ja en nee

er zijn er niet veel die zeggen wij delen dezelfde tijd
er zijn er niet veel die zeggen wij breken hetzelfde brood

de meesten willen alleen maar een uur lang hetzelfde bed
de meesten willen alleen maar een uur lang elkaar te lijf

zij zeggen mijn brood en mijn adem zij slikken de woorden in
zij zeggen mijn brood en mijn adem zij eten en slapen alleen

en vrijheid is voor de mensen wat lucht voor de vogels is
en vrijheid is voor de mensen wat water is voor een vis

en vrijheid bestaat in woorden die brood geworden zijn
stemmen die zijn gebroken en bloed dat is vergoten
de vrijheid smaakt naar pijn.

Geloofsbelijdenis

Credo voor de Aarde Elisabeth S. Tapia, Filipijnen

Ik geloof in de heiligheid van de aarde,
de heelheid van de schepping,
en de waardigheid van alle schepselen.
Ik geloof in een genadige God,
die de mensheid, man en vrouw,
schiep naar zijn beeld
en hen de mogelijkheid en de verantwoordelijkheid gaf
de aarde te onderhouden.

Ik geloof dat wij, mensen,
gefaald hebben voor God en voor onszelf.
Wij hebben de aarde overheerst
in naam van hebzucht en 'ontwikkeling',
mensen en schepselen hebben wij gekleineerd,
bossen verwoest, lucht, rivieren en zee verontreinigd
en de toekomst van onze kinderen op het spel gezet.
Ik geloof dat we onszelf vernietigen
als we de aarde verwoesten.
Wij moeten zuinig zijn op de aarde
en haar beschermen,
niet alleen voor ons eigen overleven

maar vanwege de zaak van Moeder Aarde.

Ik geloof dat wij ons omgaan met de schepping,
onze waarden en onze leefstijl moeten veranderen.
Daarom: toon berouw, vast en bid,
consuminder, verspil niets, werk aan gerechtigheid en vrede.
Begeer niet het bos van je naasten,
noch de vlinders, de witte stranden
of de bijna uitgestorven dieren.
Begeer geen goedkope arbeidskrachten,
onderdruk geen kinderen, geen vrouwen.
Koester de inheemse volkeren, de daklozen, vluchtelingen,
de slachtoffers van oorlogen.

Ik geloof dat alles in het leven
met elkaar verweven is :
Schepper en schepsels, adem en gebed,
de kosmos en het individu,
voedsel en vrijheid,
West, Noord, Oost en Zuid,
seksualiteit en spiritualiteit, ecologie en theologie.
Ik verbind mij er daarom toe
om samen met alle betrokken mensen overal ter wereld
zorg te dragen voor Moeder Aarde,
vrede en gerechtigheid te bevorderen,
te kiezen voor het leven
en dat te vieren.
In deze dingen geloof ik. Amen

Voorbeden

1.Laten we bidden voor de slachtoffers van klimaatrampen: voor de 41 doden in België maar ook voor de slachtoffers wereldwijd en vooral ook voor hun familieleden en vrienden, die hen plots moeten missen.

Eén minuut stilte

2.God, vergeef de arrogantie van politici om aan betogende jongeren te zeggen dat ze niet op straat maar op de schoolbanken het klimaatprobleem moeten aanpakken. Die jonge mensen zullen immers de volle laag van de klimaatrampen over zich krijgen.

Wie anders zou de hemel dragen, dan zij die van de aarde houden, in een zachtmoedige omarming.

t. Gelaude/m. Malfliet

3.Laten we bidden voor de politici, dat zij zouden zien dat klimaatmaatregelen prioriteit moeten krijgen en dat het de hoogste tijd is dat de klimaatcrisis aangepakt wordt voor wat ze is: een crisis die tientallen keren erger wordt dan onder corona.

4.Laten we bidden voor politici, dat zij de klimaatbeweging juridisch niet buiten spel zetten, zoals ze hebben geprobeerd, zodat we tenminste kunnen blijven protesteren als het algemeen belang geschaad wordt.

5.Laten we bidden voor klimaatontkenners dat ook zij zich omkeren en grondig inzicht krijgen in wat moet gedaan worden zodat zij solidaire medestanders kunnen worden.

6. Laten we bidden voor de leiders van bedrijven, dat zij zich hun verantwoordelijkheid ten volle realiseren. Dat ze niet berusten in internationale afkoopbare emissierechten, maar zelf de meest grondige en creatieve maatregelen nemen om CO₂-uitstoot te verminderen.

7. Laten we bidden om grenzeloze moed om in ons persoonlijk leven maatregelen te nemen tegen CO₂-uitstoot en dat we elkaar daarin steunen zonder elkaar te veroordelen en te vervallen in ecofascisme

Offerandelied: Dit is het brood voor onderweg Land van Belofte-J-W van de Velde

Dit is het brood voor onderweg dat honger stilt doorbreken.

Wie gaat de lange levensweg die zal geen wijn ontbreken.

Het is de Heer die voor ons ging een maaltijd van herinnering. Hij at en dronk met vrienden.

Hetzelfde brood in onze hand, het brood dat breekt door delen.

Dezelfde wijn als onderpand die lest de dorst van velen.

Dezelfde Heer die in ons leeft dezelfde geest die adem geeft: er is weer hoop voor mensen.

Bij ons is één ooit opgestaan uit diepe moedeloosheid;

bij ons heeft één ooit goed gedaan hij overwon de boosheid.

Hij schonk de wijn en gaf zijn bloed; hij brak het brood tot overvloed; de beste wijn voor 't laatste.

Tafelgebed

God, wij danken u voor de ontelbare blijken van solidariteit: voor familieleden en vrienden die onderdak bieden aan slachtoffers, voor collega's die solidariteitsacties ondernemen, voor de vele reddingswerkers, de civiele bescherming, de brandweer, het Rode Kruis, het leger die zich enorm inzetten, vrijwilligers die opruimen en het eten bereiden, de gulle schenkingen en financiële giften...

Wij danken u ook voor alle medeleven dat we tonen voor onze medeburgers die getroffen zijn, de kaarsjes en de gebeden en al onze gedachten.

Als je de hoop opgeeft, komen er vaak heel goede dingen... is een uitspraak van een overlevende van Auschwitz. Zo ervoeren ook de Joden in het Oud Testament de manna die u hen stuurde toen ze de vleespotten in Egypte verlieten en in de woestijn zaten zonder middelen.

U laat onze klimaatslachtoffers niet vallen, u staat hen bij, u geeft hen hoop door de solidaire handen, voeten en gedachten van de mensen om hen heen.

Mooi was de wereld

die jij voor ons voor ogen had.

land van belofte,

aarde in vrede,

wereld in gerechtigheid, mensen in geluk

de wereld rond.

Zie nu vandaag, vierkant draait hij

CO₂ warmt op

aarde uitgeput

het water staat ons

aan de lippen.

Wanhopig ben jij op zoek naar iemand,

een mens als Noach, een trooster, een helper die deze aarde redt mens, dier en plant,

die zich inzet voor vrede, gerechtigheid, behoud van de schepping.

...

Jezus van Nazareth, zoon naar je hart,

was een mens als Noach, een trooster, een helper voor mensen in nood.

Als een ark van behoud bracht hij jouw rijk midden onder ons:

Neem het brood

breek en deel het

leven in overvloed

de wereld rond.

Neem de wijn
schenk het uit
geluk in overvloed
de wereld rond.

Zo gaat hij ons voor,
houdt hij zijn belofte
en laat ons niet alleen. naar Jef Wauters

Onze Vader

die in het diepste van uw mensen zijt.
Uw naam worde steeds meer liefde.
levend door en tussen ons als teken van uw rijk.
Laat ons uw wil ontdekken,
in 't werk met mensen aan een nieuwe aarde van geluk voor allen.
Geef ons het besef: dat brood voor allen dagelijkse opdracht is.
En waar wij falen of ontmoedigd zijn,
wees steeds opnieuw voor ons vergeving
in 't herhaald vergeven aan elkaar.
En leid ons heen door onmacht en door angst,
op onze tocht naar u met Jezus onze Heer. Amen.

Communietekst

Laten we dan het brood delen met elkaar als teken van onze solidariteit met de mensen, slachtoffers van de watersnood.

Communiemuziek Hildegard von Bingen: Caritas habundat 7 min

Bezinningstekst Vader en zoon in hevige regen Judith Herzberg (1934)

Vader en zoon in hevige regen
Je zoon op je schouders.
Boven hem je paraplu
een lopend torentje
in regen van nu.
Zelf wees geweest
en wees gebleven
zit je daar zelf
op schouders
van ouders, zelf
in de vorm
van een zoontje,
en boven de hoofden
een ronde en kleine
maar troostende droogte.

(Uit: Doen en laten: een keuze uit de gedichten. Rainbow Pockets - Beeld: 'vader en zoon', een van de 'Pilaarheiligen' van Christoph Pöggeler op een plakzuil (peperbus) in Düsseldorf)

Zegen en zending Laten we voor elkaar een troostende droogte zijn in deze natte tijden!
In de naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest. Amen

Slotlied: Niet meer verstrooid, niet meer verloren, nieuwe mens in ons geboren.
(m/t Carlos Desoete)

Refr. **Niet meer verstrooid, niet meer verloren, Nieuwe mens in ons geboren**

1. Wij bidden en vieren, verzamelen ons tegen het spel van de macht, tegen het heersen van sterk over zwak, tegen de moedeloosheid die om ons heen wordt uitgezaaid.
2. Wij bidden en vieren, verzamelen ons tegen het elk voor zichzelf, tegen de angst voor anders en vreemd, tegen de lege, de eenzame dagen: opdat wij een nieuw vertrouwen wagen.
3. Wij bidden en vieren, verzamelen ons omwille van uw belofte, houd in ons wakker het dromen van vrede. Maak ons sterk om staande te blijven, beziel ons met uw kracht die geneest

Mededelingen

- Solidariteitsactie met de hongerstakers in Brussel en Gent: enkele parochianen van Don Bosco hebben deelgenomen aan een actie van Hart boven hard ter ondersteuning van de mensen zonder papieren in hongerstaking. Proficiat!
- Om op de hoogte te blijven van acties kan je je inschrijven op de nieuwsbrief van de Grootouders voor het Klimaat <https://www.grootoudersvoorhetklimaat.be/doemee/nieuwsbrief/>
- Wil je mee de handen uit de mouwen steken? Geef dan een seintje, op info@hartbovenhart.be. Dan contacteren men jou met de concrete gegevens.
- Financieel steunen kan door te storten op [rek.nr](https://www.rek.nr). BE32 8918 7405 6502 van Hart boven Hard, met mededeling: 'SOS overstroming'. Wij garanderen dat je bijdrage rechtstreeks bij de slachtoffers terecht komt ofwel door aankoop van levensnoodzakelijke goederen die we ter plaatse brengen, ofwel via lokale welzijnsorganisaties die contact hebben met de mensen in de meest kwetsbare situaties.
- Je kan ook storten op het noodrekeningnummer van het Rode Kruis: <https://www.rodekruis.be/helpehelpt/> BE70 0000 0000 2525
- Herdenking Hiroshima & Nagasaki (zie bijlage)